

אחר ממונה כדי שלא תשכח הלמוד, והיה הדבר הולך ומתגבר בני יעקב ובנלוים עליהם, ונעשית בעולם אומה שהיא יודעת את ה', עד שארכו הימים לישראל במצרים וחזרו ללמוד מעשיהן ולעבוד כוכבים כמותן חוץ משבת לוי שעמד במצות אבות, ומעולם לא עבד שבת לוי עבודת כוכבים, וכמעט קט היה העיקר ששתל אברהם נעקר וחזרין בני יעקב לטעות העולם ותעיותן, ומאהבת ה' אותנו ומשמרו את השבועה לאברהם אבינו עשה משה רבינו רבן של כל הנביאים ושלחו, כיון שנתבא משה רבינו ובחר ה' ישראל לנחלה, הכתירן במצות והודיעם דרך עבודתו...

7. תלמוד בבלי מסכת פסחים דף קיז עמוד ב

אמר רבי שמעון בן לקיש: "ואעשך לגוי גדול" - זהו שאומרים אלהי אברהם, "ואברכך" - זהו שאומרים אלהי יעקב, יכול יהו חותמין בכולן? תלמוד לומר "והיה ברכה" - בך חותמין, ואין חותמין בכולן.

8. ישעיהו פרק מא פסוק ח

וְאַתָּה יִשְׂרָאֵל עֲבָדִי יַעֲקֹב אֲשֶׁר בְּחַרְתִּיךָ זֶרַע אַבְרָהָם אֱהָבִי:

9. דף על הדף סוטה דף לא עמוד א

בספר חיים וחסד מהרה"ק ר' חייקל מאמדור זצ"ל מתלמידי הרב ר' בער זי"ע בפרשת צו כותב: מכל האבות לא נקרא "אוהבי" אלא אברהם (ישעיה, מא, ח), כי הוא נולד מתרח שהיה שקוע בעומק הקליפה, והיה צריך גבורה יתירה מיוחדת במינה בכדי להמשיך את החלק האב שבו ולהפכה לקדושה, וזה גרם למעלה תענוג ונחת רוח מיוחדת, מה שאין כן בשאר האבות שנולדו בקדושה ולא היתה להם עבודה כזאת כלל, עכלה"ק. ואולי זה מה שאומר המדרש בפרשת לך לך עה"פ: "ואעשך לגוי גדול" - זה שאומרים אלקי אברהם... יכול יהיו חותמין בכולן? תלמוד לומר: "והיה ברכה", בך חותמין ולא בהם, פירוש שחותמים באברהם. ואמרו רבותינו שזה הולך על דור יתום הזה, דור של עקבתא דמשיחא שחותמים באברהם. ואולי, כיון שיש עומק הקליפה בדור הזה, וכשעובדים להפך קצת מהקליפה לקדושה, זה גורם לתענוג למעלה ונחת רוח מיוחדת, בחינת "אברהם אוהבי".

10. בשם הרב חרל"פ

"וזכרתי את בריתי יעקוב ואף בריתי יצחק ואף את בריתי אברהם אזכר והארץ אזכר". הסדר הפוך: מיעקב לאברהם. יעקב איש תם יושב אהלים - ברית התורה. ישנן תקופות בהן המאחד את כל ע"י הוא התורה. יצחק הנעקד - מסירות נפש. גם כאשר יורדים הדורות נותר עדיין דבר המאחד את העם כולו, והוא מסירות הנפש למען ישראל. אברהם - עמוד החסד. כאשר אפילו ערך מסירות הנפש יחדל, ישאר דבר אחד המאחד את ע"י - מידת החסד, ולכן חותמים באברהם: מגן אברהם.

11. דף על הדף שבת דף קיב עמוד ב

בגמ': "אם ראשונים בני מלאכים או בני אנשים, ואם ראשונים בני אנשים או כחמורים" וכו'. בספר מגדולי התורה והחסידות (כרך י"ד ע' קח) מביא בשם הגאון ז"ל על חוות דעת זצ"ל ביאור בזה: "לכאורה קשה מדוע אמר בלשון ספק 'אם'! אלא נראה שכונת הדברים היא: מי ששיג ומבין בעצמו שהראשונים כמלאכים הרי הוא כבני אדם, אבל מי שמדמה את עצמו כאחד הראשונים וחושב שהראשונים הם כמותו, הרי הוא כחמור". וכתב הגאון רבי אהרן קוטלר ז"ל בספרו

משנת רבי אהרן (פרי' בלק): חיוב הלימוד ממעשה אבות צריך להיות בדרגה זו, ש"חייב אדם לומר מתי יגיעו מעשי למעשי אבותי אברהם יצחק ויעקב" (תדא"ר, כ"ה), ולכאורה הרי אף בענק שבענקים הרי זו רוח של גאווה מאין כמוה לחשוב ולהתדמות לאבות העולם בחירי הבריאה, אלא בזה גילו לנו את גודל החיוב להתלמד, והשאיפה לגדולות במצבו של כל אחד ואחד באיזה דור שיהיה, ואף כי המרחק הוא גדול מאד בסוג, ד"אם הראשונים כמלאכים - הרי אנו כבני אדם, ואם הראשונים כבני אדם - הרי אנו כחמורים - ולא כחמורו של ר' פנחס בן יאיר" (שבת קי"ב, ב'), אך יש השתוות כללית במין האנושי בשם, ובקדושת ישראל, ושייך להתלמד ממעשיהם לפי ההשגה הפעוטה שלנו. וכן הלימוד הזה מחייב אותנו להתרומם מאד ולהתחזק לפי ערכנו, אחרי ששייכים מעשינו לצווי התורה, ושייך נחת רוח כלפי מעלה במעשינו ולהיפוך ח"ו. ועיין בדרך עץ החיים מש"כ להתבונן מה עשו אבות העולם שכל כך חשק הקב"ה בהם, עיין שם כל הענין, הרי שחייב להרגיש בעצמו התעלות ע"י מחשבה זו והשאיפה להתדמות לבחירי הבריאה כולה.

והרבי ר"ב מפרשיסחא זצ"ל אמר כעין זה על מאמר הנ"ל בתנדב"א "חייב אדם לומר מתי יגיעו מעשי למעשי אבותי אברהם יצחק ויעקב", שמי זה פתי שירצה לדמות את עצמו לאבות הקדושים, אלא אמר "יגיעו", כלומר שיהיה לו נגיעה ושייכות למעשיהם. והרב ר' משה הלוי כהן ז"ל מלונדון המשיל דבר זה, לחוטי חשמל שכל זמן שהם נפרדים אין להם שום ערך, אבל באותה שעה שהם מחוברים אחד לשני, הרי זרם החשמל מגיע עליהם מהגנרטור המרכזי המרוחק מאות מילין, כן אנו על ידי נגיעה קלה בדרכי אבותינו הקדושים, זורם בתוכנו כל המעלות והתכונות המעולות שהיו בהם.

12. נתיבות שלום לאדמו"ר מסלונים

ע"פ המובא ביסוד העבודה (ח"ד פ"א) מהאר"י הקדוש, שמיום בריאת אדם והלאה יש לכל אחד תפקיד ועוד מיוחד לתקן בעולם הזה, שליחות מיוחדת שהטילו עליו מלמעלה, ואין אדם יכול למלא את שליחותו של חברו ולתקן את מה שחברו צריך לתקן. ולאור זה לכל אדם שהוא גם הקטן ביותר, יש שליחות מיוחדת שאף אחד אחר אינו יכול למלאה, ואשרי מי שבהיותו בעולם הזה יודע מה היא שליחותו עלי אדמות וממלאה כראוי... וזהו פירוש שכל אחד ואחד מישראל חייב לומר מתי יגיעו מעשי למעשי אבותי אברהם יצחק ויעקב, שאמנם לאבות הקדושים הייתה שליחות נשגבה במדרגות עליונות, שמהם התחיל עולם התיקון וכל הבריאה תלויה בהם, אך גם לאדם הפשוט יש שליחות ועליו למלא את שליחותו, וחייב אדם לומר מתי יגיעו מעשי למעשי אבותי - כמו שהם מילאו את שליחותם הגדולה והקדושה, כן גם הוא ימלא את שליחותו שלו מה שהוא צריך לתקן... הגרוע ביותר הוא כאשר אצל יהודי... שכ"כ התרגל לסדר החיים שלו עד שהוא משלים עם זה, זה הדבר הגרוע ביותר, שבעוד שעל עבירות יש לאדם הרהורי חרטה ותשובה, הרי כאשר משלים עם מצבו על זאת לעולם אינו עושה תשובה לשוב על כל מציאות חייו, הוא מתרגל למצבו וכבר אין לו כל שאיפה להשתנות ולהגביה מעבר לשגרת החיים. יהודי מחויב שתהיה בו שאיפה מתי יגיעו מעשי למעשי אבותי אברהם יצחק ויעקב... וזו חלק מן העבודה של יהודי שתמיד תהיה לו השאיפה להגיע למדרגות הגבוהות ביותר שבידו להשיג.

אחר ממונה כדי שלא תשכח הלמוד, והיה הדבר הולך ומתגבר בבני יעקב ובנלוים עליהם, ונעשית בעולם אומה שהיא יודעת את ה', עד שארכו הימים לישראל במצרים וחזרו ללמוד מעשיהן ולעבוד כוכבים כמותן חוץ משבת לוי שעמד במצות אבות, ומעולם לא עבד שבת לוי עבודת כוכבים, וכמעט קט היה העיקר ששתל אברהם נעקר וחוזרין בני יעקב לטעות העולם ותעיותן, ומאהבת ה' אותנו ומשמרו את השבועה לאברהם אבינו עשה משה רבינו רבן של כל הנביאים ושלחו, כיון שנתנבא משה רבינו ובחר ה' ישראל לנחלה, הכתירן במצות והודיעם דרך עבודתו...

7. תלמוד בבלי מסכת פסחים דף קיז עמוד ב

אמר רבי שמעון בן לקיש: "ואעשך לגוי גדול" - זהו שאומרים אלהי אברהם, "ואברכך" - זהו שאומרים אלהי יצחק, "ואגדלה שמך" - זהו שאומרים אלהי יעקב, יכול יהו חותמין בכולן? תלמוד לומר "והיה ברכה" - בך חותמין, ואין חותמין בכולן.

8. ישעיהו פרק מא פסוק ח

ואתה ישראל עבדי יעקב אשר בחרתיך זרע אברהם אהבי:

9. דף על הדף סוטה דף לא עמוד א

בספר חיים וחסד מהרה"ק ר' חייקל מאמדור זצ"ל מתלמידי הרב ר' בער זי"ע בפרשת צו כותב: מכל האבות לא נקרא "אוהבי" אלא אברהם (ישעיה, מא, ח), כי הוא נולד מתרח שהיה שקוע בעומק הקליפה, והיה צריך גבורה יתירה מיוחדת במינה בכדי להמשיך את החלק האב שבו ולהפכה לקדושה, וזה גורם למעלה תענוג ונחת רוח מיוחדת, מה שאין כן בשאר האבות שנולדו בקדושה ולא היתה להם עבודה כזאת כלל, עכלה"ק. ואולי זה מה שאומר המדרש בפרשת לך לך עה"פ: "ואעשך לגוי גדול" - זה שאומרים אלקי אברהם... יכול יהיו חותמין בכולן? תלמוד לומר: "והיה ברכה", בך חותמין ולא בהם, פירוש שחותמים באברהם. ואמרו רבותינו שזה הולך על דור יתום הזה, דור של עקבתא דמשיחא שחותמים באברהם. ואולי, כיון שיש עומק הקליפה בדור הזה, וכשעובדים להפך קצת מהקליפה לקדושה, זה גורם לתענוג למעלה ונחת רוח מיוחדת, בחינת "אברהם אוהבי".

10. בשם הרב חרל"פ

"וזכרתי את בריתי יעקוב ואף בריתי יצחק ואף את בריתי אברהם אזכר והארץ אזכר". הסדר הפוך: מיעקב לאברהם. יעקב איש תם יושב אהלים - ברית התורה. ישנן תקופות בהן המאחד את כל ע"י הוא התורה. יצחק הנעקד - מסירות נפש. גם כאשר יורדים הדורות נותר עדיין דבר המאחד את העם כולו, והוא מסירות הנפש למען ישראל. אברהם - עמוד החסד. כאשר אפילו ערך מסירות הנפש יחדל, ישאר דבר אחד המאחד את ע"י - מידת החסד, ולכן חותמים באברהם: מגן אברהם.

11. דף על הדף שבת דף קיב עמוד ב

בגמ': "אם ראשונים בני מלאכים אנו בני אנשים, ואם ראשונים בני אנשים אנו כחמורים" וכו'. בספר מגדולי התורה והחסידות (כרך י"ד ע' קח) מביא בשם הגאון בעל חוות דעת זצ"ל ביאור בזה: "לכאורה קשה מדוע נאמר בלשון ספק 'אם?' אלא נראה שכונת הדברים היא: מי שמושיג ומבין בעצמו שהראשונים כמלאכים הרי הוא כבני אדם, אבל מי שמדמה את עצמו כאחד הראשונים וחושב שהראשונים הם כמותו, הרי הוא כחמור". וכתב הגאון רבי אהרן קוטלר ז"ל בספרו

משנת רבי אהרן (פרי בלק): חיוב הלימוד ממעשה אבות צריך להיות בדרגה זו, ש"חייב אדם לומר מתי יגיעו מעשי למעשי אבותי אברהם יצחק ויעקב" (תדא"ר, כ"ה), ולכאורה הרי אף בענק שבענקים הרי זו רוח של גאווה מאין כמוה לחשוב ולהתדמות לאבות העולם בחירי הבריאה, אלא בזה גילו לנו את גודל החיוב להתלמד, והשאיפה לגדולות במצבו של כל אחד ואחד באיזה דור שיהיה, ואף כי המרחק הוא גדול מאד בסוג, ד"אם הראשונים כמלאכים - הרי אנו כבני אדם, ואם הראשונים כבני אדם - הרי אנו כחמורים - ולא כחמורו של ר' פנחס בן יאיר" (שבת קי"ב, ב'), אך יש השתוות כללית במין האנושי בשם, ובקדושת ישראל, ושייך להתלמד ממעשיהם לפי ההשגה הפעוטה שלנו. וכן הלימוד הזה מחייב אותנו להתרומם מאד ולהתחזק לפי ערכנו, אחרי ששייכים מעשינו לצווי התורה, ושייך נחת רוח כלפי מעלה במעשינו ולהיפוך ח"ו. ועיין בדרך עץ החיים מש"כ להתבונן מה עשו אבות העולם שכל כך חשק הקב"ה בהם, עיין שם כל הענין, הרי שחייב להרגיש בעצמו התעלות ע"י מחשבה זו והשאיפה להתדמות לבחירי הבריאה כולה.

והרבי ר"ב מפרשיסחא זצ"ל אמר כעין זה על מאמר הנ"ל בתנדב"א "חייב אדם לומר מתי יגיעו מעשי למעשי אבותי אברהם יצחק ויעקב", שמי זה פתי שירצה לדמות את עצמו לאבות הקדושים, אלא אמר "יגיעו", כלומר שיהיה לו נגיעה ושייכות למעשיהם. והרב ר' משה הלוי כהן ז"ל מלונדון המשיל דבר זה, לחוטי חשמל שכל זמן שהם נפרדים אין להם שום ערך, אבל באותה שעה שהם מחוברים אחד לשני, הרי זרם החשמל מגיע עליהם מהגנרטור המרכזי המרוחק מאות מילין, כן אנו על ידי נגיעה קלה בדרכי אבותינו הקדושים, זורם בתוכנו כל המעלות והתכונות המעולות שהיו בהם.

12. נתיבות שלום לאדמו"ר מסלונים

ע"פ המובא ביסוד העבודה (ח"ד פ"א) מהאר"י הקדוש, שמיום בריאת אדם והלאה יש לכל אחד תפקיד ויעוד מיוחד לתקן בעולם הזה, שליחות מיוחדת שהטילו עליו מלמעלה, ואין אדם יכול למלא את שליחותו של חברו ולתקן את מה שחברו צריך לתקן. ולאור זה לכל אדם שהוא גם הקטן ביותר, יש שליחות מיוחדת שאף אחד אחר אינו יכול למלאה, ואשרי מי שבהיותו בעולם הזה יודע מה היא שליחותו עלי אדמות וממלאה כראוי... וזהו פירוש שכל אחד אחד מישראל חייב לומר מתי יגיעו מעשי למעשי אבותי אברהם יצחק ויעקב, שאמנם לאבות הקדושים הייתה שליחות נשגבה במדרגות עליונות, שמהם התחיל עולם התיקון וכל הבריאה תלויה בהם, אך גם לאדם הפשוט יש שליחות ועליו למלא את שליחותו, וחייב אדם לומר מתי יגיעו מעשי למעשי אבותי - כמו שהם מילאו את שליחותם הגדולה והקדושה, כן גם הוא ימלא את שליחותו שלו מה שהוא צריך לתקן... הגרוע ביותר הוא כאשר אצל יהודי... שכ"כ התרגל לסדר החיים שלו עד שהוא משלים עם זה, זה הדבר הגרוע ביותר, שבעוד שעל עבירות יש לאדם הרהורי חרטה ותשובה, הרי כאשר משלים עם מצבו על זאת לעולם אינו עושה תשובה לשוב על כל מציאות חייו, הוא מתרגל למצבו וכבר אין לו כל שאיפה להשתנות ולהגביה מעבר לשגרת החיים. יהודי מחויב שתהיה בו שאיפה מתי יגיעו מעשי למעשי אבותי אברהם יצחק ויעקב... וזו חלק מן העבודה של יהודי שתמיד תהיה לו השאיפה להגיע למדרגות הגבוהות ביותר שבידו להשיג.